

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
2015.72469

Uw Referentie
2015Z19974

Datum 10 november 2015

Betreft Beantwoording vragen van het lid Van Bommel over het bericht:
"Eurozone crosses Rubicon as Portugal's anti-euro Left banned from
power".

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van Bommel over het bericht: "Eurozone crosses Rubicon as Portugal's anti-euro Left banned from power". Deze vragen werden ingezonden op 28 oktober 2015 met kenmerk 2015Z19974.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Bert Koenders

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken op vragen van het lid Van Bommel (SP) over het bericht: "Eurozone crosses Rubicon as Portugal's anti-euro Left banned from power".

Directie Europa

Onze Referentie
2015.72469

Vraag 1

Heeft u er kennis van genomen dat de president van Portugal, Anibal Cavaco Silva, volgens de berichtgeving de formatie van een linkse regering in Portugal heeft geblokkeerd, ondanks het feit dat de linkse partijen een overduidelijke verkiezingszege behaald hebben? Wat is daarover uw oordeel? 1)

Vraag 2

Hoe oordeelt u over de volgende uitspraken van Anibal Cavaco Silva: "Dit is het slechts denkbare moment voor een radicale verandering van onze democratische fundamenteën" en "In veertig jaar democratie is geen enkele regering in Portugal ooit eerder afhankelijk geweest van de steun van anti-Europese krachten, dat wil zeggen: krachten die campagne hebben gevoerd om het Verdrag van Lissabon, het Begrotingspact en het Stabiliteits- en Groeipact af te schaffen, de monetaire unie op te heffen en tevens Portugal uit de eurozone te halen, naast de wens om de Navo te ontbinden"? 2)

Vraag 3

Deelt u de mening van de Portugese president dat een linkse coalitie in Portugal "een radicale verandering van onze democratische fundamenteën" zou impliceren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 4

Is het volgens u in overeenstemming met de Europese democratische normen dat een president, die is aangesteld om een regering te formeren, zich op de bovenstaande wijze uitlaat over een verkiezingsuitslag en er bovendien op aandringt dat de conservatieven als minderheid hun beleid zouden moeten doorzetten om Brussel en de financiële markten tevreden te stellen? Zo nee, welke stappen bent u bereid te nemen om er zorg voor te dragen dat het democratische proces in Portugal gewaarborgd wordt? 2)

Antwoord op vraag 1 t/m 4

Volgens de politieke gewoonte in Portugal stelt de president de leider van de grootste partij aan als formateur en premier, ook als die geen zetelmeerderheid heeft. Aangezien de PSD, de partij waarvan de heer Passos Coelho de politiek leider is, het hoogste aantal zetels behaalde tijdens de verkiezingen op 4 oktober jl., heeft president Cavaco Silva hem aangesteld als formateur. Voordat hij zijn benoeming bekendmaakte, heeft de president consultaties met alle politieke partijen gehad, zoals de Grondwet van hem vraagt.

Nederland respecteert het besluit van president Cavaco Silva om de Portugese gewoonte voor de benoeming van een formateur te volgen en heeft geen reden om er aan te twijfelen dat de Portugese democratische en grondwettelijke kaders niet zijn gerespecteerd.

Vraag 5

Hoe hebben de bezuinigingen in Portugal volgens u uitgedaakt voor de bevolking? Deelt u de mening van het IMF dat er geen duurzaam herstel van de economie in Portugal heeft plaatsgevonden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar ligt dat volgens u aan? 3)

Antwoord

Van mei 2011 tot juni 2014 ontving Portugal financiële steun van de EU en het IMF in het kader van een overeengekomen leningenprogramma. Het leningenpakket had een omvang van in totaal 78 miljard euro, waarvan de laatste tranche van 2,6 miljard euro niet is uitgekeerd, omdat Portugal in mei 2014 besloot het programma vroegtijdig te verlaten. In ruil voor dit leningenpakket heeft Portugal ingestemd met een omvangrijk pakket aan beleidsmaatregelen en structurele hervormingen met als doel de economische structuur en financiële situatie van Portugal substantieel te verbeteren en de toegang tot de financiële markten te herstellen. Zoals het geval was in vrijwel alle door de eurocrisis getroffen landen hebben deze bezuinigingsmaatregelen ook effect gehad op de bevolking. De Portugese economie herstelt inmiddels als gevolg van de hervormingen. Over 2014 is de Portugese economie met 0,9% gegroeid en over 2015 wordt een reële economische groei van 1,6% verwacht. Ook is Portugal de afgelopen jaren weer gestegen op de Global Competitiveness Index, een teken dat de Portugese economie er structureel beter voor staat. Verdere uitvoering van structurele hervormingen blijft echter noodzakelijk om het groeipotentieel op de middellange termijn te borgen.

- 1) <http://www.rtlz.nl/algemeen/buitenland/portugal-isthisacoup>
- 2) <http://www.telegraph.co.uk/finance/economics/11949701/AEP-Eurozone-crosses-Rubicon-as-Portugals-anti-euro-Left-banned-from-power.html>
- 3) <http://www.telegraph.co.uk/finance/economics/11786694/Indebted-Portugal-is-still-the-problem-child-of-the-eurozone.html>